EXPLANATORY NOTE

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

Mae'r Rheoliadau hyn yn galluogi cyrff llywodraethu ysgolion a gynhelir a chyrff addysg bellach i ffurfio trefniadau cydweithio ac, os dymunant, i ddirprwyo gwaith arfer eu swyddogaethau i un neu fwy o gydbwyllgorau.

Mae rheoliad 1 yn darparu y daw'r Rheoliadau i rym ar 31 Rhagfyr 2008. Yn rheoliad 2 ceir y darpariaethau dehongli.

Mae rheoliad 3 yn galluogi un neu fwy o gyrff llywodraethu ysgolion i drefnu gydag un neu fwy o gyrff addysg bellach i'w swyddogaethau gael eu cyflawni ar y cyd ac i'r gwrthwyneb, ac i ddau gorff addysg bellach neu fwy drefnu bod unrhyw un o'u swyddogaethau yn cael ei chyflawni ar y cyd; mae hefyd yn galluogi'r cyfryw “gyrff sy'n cydlafurio” i ddirprwyo gwaith arfer y swyddogaethau hynny i gydbwyllgor, i'r graddau y byddai'r dirprwyo hwnnw'n cael ei ganiatáu o dan Reoliadau Llywodraethu Ysgolion a Gynhelir (Cymru) 2005 a darpariaethau perthnasol offeryn ac erthyglau'r sefydliad addysg bellach.

Mae rheoliadau 4 i 10 yn ymdrin â sefydlu cydbwyllgorau, ac aelodaeth a thrafodion y cydbwyllgorau hynny. Mae rheoliad 4 yn darparu bod y cyrff sy'n cydlafurio yn sefydlu cydbwyllgor, gan gynnwys penderfynu ei gyfansoddiad, ei aelodaeth a'i gylch gorchwyl y mae'n rhaid eu hadolygu bob blwyddyn. Mae'r cworwm yn penodi ei gadeirydd ei hun (y gellir ei symud o'i swydd ar unrhyw adeg) a chaiff benodi aelodau nad ydynt yn llywodraethwyr ac y penderfynir eu hawliau pleidleisio gan y cyrff sy'n cydlafurio.

Rhaid i'r cydbwyllgor benodi clerc i gynnull ei gyfarfodydd a sicrhau bod cofnodion o'i drafodion yn cael eu llunio (rheoliad 5). Mae rheoliad 6 yn darparu y caiff cydbwyllgor benodi “aelodau nad ydynt yn llywodraethwyr”, nad ydynt yn aelodau o'r cyrff sy'n cydlafurio ac y caniateir i'r cyrff sy'n cydlafurio roi hawliau pleidleisio iddynt (yn ddarostyngedig i gyfyngiadau penodol). Rhaid i aelodau nad ydynt yn llywodraethwyr beidio â chael eu hanghymhwyso rhag bod yn llywodraethwyr o dan Reoliadau Llywodraethu Ysgolion a Gynhelir (Cymru) 2005 na rhag bod yn aelodau o gyrff addysg bellach o dan yr offeryn ac erthyglau perthnasol. O dan reoliad 7, mae gan gydbwyllgorau bwer i benderfynu pwy a gaiff fynychu eu cyfarfodydd. Mae rheoliad 8 yn darparu ar gyfer cynnull cyfarfodydd a phleidleisio.

Mae rheoliad 9 a'r Atodlen yn ymdrin â gwrthdaro buddiannau a'r amgylchiadau pan fo'n rhaid i aelodau o gydbwyllgor ac eraill sydd â hawl fel arall i fod yn bresennol mewn cyfarfodydd o'r cydbwyllgor ymneilltuo o'r cyfarfod a pheidio â phleidleisio. Mae'n egwyddor gyffredinol, pan fo gwrthdaro rhwng buddiannau person o'r fath a buddiannau'r cyrff sy'n cydlafurio, neu pan fo egwyddorion cyfiawnder naturiol yn ei gwneud yn ofynnol bod gwrandawiad teg yn cael ei gynnal a bod unrhyw amheuaeth resymol ynghylch gallu person i weithredu'n ddiduedd, y dylai ymneilltuo o'r cyfarfod hwnnw a pheidio â phleidleisio.

Mae rheoliad 10 yn ymdrin â llunio cofnodion cyfarfodydd cydbwyllgor a chyhoeddi'r cofnodion.